

VSEBINA

PRVI DEL TEMELJNO IN PRIMERJALNO O PRAVU GOSPODARSKIH DRUŽB

SUBJEKTI V PRAVU (PRAVNI SUBJEKTI)	2
Temeljno o pravu.....	2
Kratko o pravni osebi	2
Sposobnost pravnih oseb, pravna sposobnost, poslovna sposobnost	3
Pravne osebe kot korporacije ali ustanove	5
Pravne osebe kot osebe javnega in zasebnega prava	7
POJEM IN RAZVOJ PRAVA GOSPODARSKIH DRUŽB	10
Gospodarsko pravo, pravo gospodarskih družb	10
Zgodovinski začetki prava družb	11
Razvoj gospodarskega prava v Evropi.....	12
Vpliv prava EU na pravo družb	13
Razvoj korporacijskega prava v ZDA	14
Razvoj slovenskega prava družb	16
KORPORACIJSKE TEORIJE.....	18
Teoretični pogled na podjetje in pravno osebo	18
Temeljno o teoriji podjetja	21
Gospodarska družba kot pogodbeno skupnost ali kot pravna oseba.....	24
Pogodbena teorija.....	25
Institucijska teorija	26
Podjetje in gospodarska družba	26
Način razreševanja interesnih nasprotij	28
Pravno-ekonomska teorija	29
Teorija korporacije kot spleta pogodb.....	32
Korporacija kot umetna tvorba.....	35
Teorije o razmerjih med korporacijo in državo	37
VIRI PRAVA GOSPODARSKIH DRUŽB.....	37
Splošno o virih gospodarskega prava	37
Ustava Republike Slovenije kot pravni vir	39
Zakoni kot viri gospodarskega prava.....	40
Avtonomni pravni viri	45
Kodeks upravljanja javnih delniških družb – Kodeks Corporate Governance Pojem Corporate Governance.....	45

Kodeks CG kot poseben avtonomni pravni vir	49
PRIMERJALNI PRIKAZ PRAVA DRUŽB V EVROPI.....	53
Primerjalnopravna uvrstitev prava družb in razvrstitev družb.....	53
Primerjalnopravni pregled zakonske ureditve gospodarskih družb.....	55
– <i>Avstrija</i>	55
– <i>Nemčija</i>	56
– <i>Francija</i>	57
– <i>Italija</i>	57
Delniška družba in družba z omejeno odgovornostjo v evropskih državah (nekaj podatkov).....	59
Osebnе družbe in podjetniki posamezniki v Evropi.....	60
Tržna kapitalizacija	60
PRIKAZ UREDITVE KORPORACIJSKEGA PRAVA V PRAVU EU ..	61
Splošno o poenotenju evropskega korporacijskega prava.....	61
Publicitetna direktiva 68/151/EGS [9. marec 1968].....	62
Kapitalska direktiva, 77/91/EGS, [13. december 1976].....	64
Direktiva o združitvah delniških družb, 78/855/EGS [9. oktober 1978].....	66
Bilančna direktiva, 78/660/EGS [25. julij 1978].....	67
Direktiva o delitvah delniških družb, 82/891/EGS [17. december 1982].....	69
Direktiva o konsolidaciji bilanc, 83/349/EGS [13. junij 1983].....	70
Direktiva o publiciteti podružnic, 89/666/EGS [21. december 1989].....	72
Direktiva o dovoljenjih za revizorje, 84/253/EGS, 10. 4. 1984.....	73
Direktiva o enoosebni družbi, 89/667/EGS [21. december 1989] ..	74
NASTANEK IN STATUS EVROPSKE DELNIŠKE DRUŽBE – SOCIETAS EUROPAEA (SE).....	75
Oprelitev SE.....	75
Pravna narava uredbe in statusnopravne značilnosti SE.....	78
Prenos statutarnege sedeža SE.....	80
Načini ustanovitev SE.....	82
Ustanovitev z združitvijo.....	83
Ustanovitev holdinga SE.....	86
Ustanovitev hčerinske SE	87
Preoblikovanje obstoječe delniške družbe v SE.....	88
Računovodski izkazi po Uredbi o SE.....	89
Prenehanje, likvidacija, plačilna nesposobnost, ustavitve plačil ...	89
Končne določbe.....	90
KORPORACIJSKO PRAVO ZDA.....	91
Razvoj korporacijskega prava v ZDA.....	91
Korporacijska tekma zveznih držav v ZDA.....	95

– <i>Skrivnost uspeha državice Delaware</i>	96
Razvrstitev poslovnih korporacijskih oblik.....	96

DRUGI DEL

PRAVNI STATUS GOSPODARSKIH DRUŽB

STATUSNE ZNAČILNOSTI GOSPODARSKIH DRUŽB.....	100
Opredelitev in razvrstitev gospodarskih družb.....	100
Pravna osebnost in odgovornost za obveznosti gospodarskih družb	104
Dejavnost gospodarske družbe.....	108
Dejavnost oz. posli nekaterih posebnih gospodarskih družb	111
– <i>Borza</i>	111
– <i>Klirinško depotna družba</i>	112
– <i>Borznoposredniška družba</i>	112
– <i>Družba za upravljanje</i>	114
– <i>Investicijska družba</i>	114
– <i>Zadruga</i>	115
Vrste poslov kot dopustna dejavnost oseb javnega prava	116
Firma.....	118
Sedež	122
Ime in sedež oseb javnega prava	123
Zastopanje	125

TRETJI DEL

UPRAVLJANJE V TEORIJI IN PRIMERJALNO

UPRAVLJANJE GOSPODARSKIH DRUŽB.....	128
Splošno o upravljanju	128
Pravni temelji in subjekti pravice upravljanja.....	131
Ločitev lastnine od upravljanja.....	137
TEORIJE KORPORACIJSKEGA UPRAVLJANJA	141
Teorija o razdelitvi moči med delničarji in direktorskim odborom	141
Menedžerska korporacija	141
Moč institucionalnih delničarjev	144
Družbena odgovornost (social responsibility) javne delniške družbe	144
Agencijsko razmerje in zastopniški problem (agency problem) ...	145
Teorija transakcijskih stroškov	146
Nevpleteni, neodvisni, zunanji direktorji.....	147
Sarbanas – Oxley Act 2002.....	149
Ameriške teorije o vlogi korporacijskih organov	152

Nastanek in bistvo dvotirnega sistema	156
Od kod izvirajo razlike v upravljanju korporacij?	157
Primerjava teoretičnih pristopov v upravljanju korporacij med Evropo in ZDA	159
Koncept suverenosti delničarjev in delničarski aktivizem	162
Uporabnost ameriških pristopov za slovenske razmere	163
ORGANI GOSPODARSKIH DRUŽB	
V NEKATERIH DRŽAVAH EU	167
Enotirni in dvotirni način upravljanja	167
Nemški dvotirni sistem	170
Sestava ter število članov uprave in nadzornega sveta v Nemčiji	173
Razmerja med organi nemškega dvotirnega sistema	174
Direktorji francoske SA	175
Direktorski odbor v Veliki Britaniji	176
Prenehanje naloge in diskvalifikacija angleških direktorjev	177
Predsednik angleškega direktorskega odbora ter glavni izvršni uradnik	178
Imenovanje odbora direktorjev	179
Sestava direktorskega odbora	180
Direktorske dolžnosti	180
Neizvršni direktorji	181
Enotirni sistem	182
Primerjava ureditev organov delniške družbe v nekaterih državah EU	182
Uveljavitev dvotirnega sistema in delavske udeležbe pri upravljanju v nekaterih državah EU	184
Primerjava ureditev dolžnosti in pristojnosti uprave	188
Kdo je lahko član uprave v primerjalnem pravu?	191
Primerjava ureditev sestave uprave, upravnega sveta, direktorskega odbora	194
Primerjava ureditev odločanja uprave in zastopanja	195
Primerjava ureditev imenovanja in odpoklica uprave	196
Pravna narava razmerja med direktorjem in družbo	197
Primerjava ureditev dolžnosti poročanja nadzornemu svetu	199
Ureditev dolžne skrbnosti in odgovornosti članov uprave po nemškem AktG in ZGD	200
Odgovornost direktorjev v primerjalnem pravu	201
Primerjava ureditev razmerij med nadzornim svetom in upravo	203
UPRAVLJANJE V UREDBI O SE (SOCIETAS EUROPEA), SMERNICI IN PRIPOROČILU EU	
Nastanek uredbe o SE	207
Ureditev upravljanja v SE	209
Skupne določbe za enotirni in dvotirni sistem za SE	210
Dvotirni sistem v uredbi o SE	211

Enotirni sistem v Uredbi o SE.....	213
Soupravljanje delavcev v dokumentih EU	214
Winterjevo poročilo	215
Priporočilo EU z dne 15. februarja 2005 o vlogi neizvršnih direktorjev	217
UPRAVLJANJE KORPORACIJ V PRAVU ZDA.....	219
Splošno o ameriškem enotirnem sistemu upravljanja.....	219
Zunanji direktorji in komiteji ameriškega direktorskega odbora	220
Zakonska ureditev komitejev direktorskega odbora.....	222
Izvršni komite	226
Revizijski komite	227
Komite za nagrajevanje.....	228
Komite za imenovanje	229
Drugi komiteji.....	229
Sporazumi z delničarji glede pooblastil direktorskega odbora v ZDA.....	230
Sestava direktorskega odbora.....	232
Razdelitev pooblastil in nalog v direktorskem odboru.....	234
Razmerja med delničarji, direktorji in uradniki korporacije	235
Razmerje med direktorskim odborom in izvršnim osebjem.....	237
Razmerje med direktorskim odborom in delničarji.....	239
Delegacija dolžnosti.....	240
Kumulativno glasovanje.....	240
Razvrstitev direktorjev.....	241
Dolžna skrbnost (duty of care)	241
Pravilo poslovne presoje (the business judgement rule)	243
Tožbeni zahtevki proti ameriškim direktorjem – derivativne tožbe	244
Postopek z derivativno tožbo	245
PRIMERJALNA ANALIZA KORPORACIJSKEGA UPRAVLJANJA V ZDA IN EU TER MOŽNI PRISTOPI ZA SLOVENIJO.....	247
Primerjalnoteoretični vidiki korporacije	247
Splošne razlike in sorodnosti pri upravljanju korporacij v ZDA in Evropi.....	249
Glavne razlike in podobnosti glede pristojnosti direktorskega odbora, uprave in nadzornega sveta	253
Razlike in sorodnosti v položaju članov nadzornega sveta in direktorskega odbora	254
Nadzorstvene pristojnosti ameriškega direktorskega odbora in sorodnosti s pristojnostmi nadzornega sveta	255
Razlike in sorodnosti pri delovanju ameriškega direktorskega odbora in nemškega nadzornega sveta	256
Nemška uprava in ameriški izvršni komite.....	259

Razlike in sorodnosti v zastopanosti zaposlenih v korporacijskem upravljanju	260
Delničarski sporazumi v ZDA in v Evropi	261
Porazdelitev pooblastil med skupščino delničarjev, upravnim in nadzornim organom	261
Glavni izvršni uradnik v ZDA	263

ČETRTI DEL

**UPRAVLJANJE DELNIŠKE DRUŽBE PO PRAVU
REPUBLIKE SLOVENIJE**

PRAVNA UREDITEV UPRAVLJANJA DELNIŠKE DRUŽBE	266
Število članov in sestava uprave	268
Imenovanje članov uprave	269
Dolžina mandata članov organov	270
Pogodba s člani uprave	271
Odpoklic članov uprave	272
Dolžnosti, pristojnosti in odgovornost uprave	275
Odločanje uprave	277
Zastopanje	278
Pristojnosti in odgovornosti uprave do skupščine	279
Konkurenčna prepoved in prepoved konkurence	279
Posojila članom uprave	280
Dolžnostna vezanost članov uprave	281
Pravni položaj članov uprave	283
Samostojnost in lastna odgovornost uprave	285
Predpostavke odškodninske obveznosti članov uprave	286
Odgovornost za varovanje poslovne skrivnosti	288
Odškodninska odgovornost oseb, ki na nedopusten način vplivajo na člane uprave	289
Delničarji kot oškodovanci in člani uprave in nadzornega sveta kot solidarni zavezanci	289
Odškodninska odgovornost članov uprave upnikom	290
Odškodninska odgovornost uprave za finančno poslovanje	291
Stečajni razlogi in odprava insolventnosti	292
Opredelitev finančnega poslovanja in poslovno-finančna načela	293
Dolžnosti uprave in nadzornega sveta ob nastopu kapitalske neustreznosti podjetja	294
Dolžnost enakega obravnavanja upnikov	295
Dolžnosti uprave pri pripravi načrta finančne reorganizacije	297
Odškodninska odgovornost uprave, nadzornega sveta oziroma družbenikov pri stečaju podjetja	297
Omejitev in izključitev odškodninske odgovornosti in procesna legitimacija stečajnega upravitelja	298

NADZORNI SVET DELNIŠKE DRUŽBE	299
Oblikovanje nadzornega sveta	299
Sestava nadzornega sveta	300
Volive, mandat in odpoklic članov nadzornega sveta	302
Delovanje in pristojnosti nadzornega sveta	305
Plačila članom nadzornega sveta	307
Odgovornost članov nadzornega sveta	309
Dolžnosti članov nadzornega sveta	311
Odškodninska odgovornost članov nadzornega sveta	313
Razmerje med nadzornim svetom in upravo	316
Razmerja med članom nadzornega sveta in družbo	319
Pravna razmerja člana nadzornega sveta do posameznega delničarja	321
ENOTIRNI SISTEM V PREDLAGANI NOVELI ZGD	323
Pristojnosti upravnega odbora	323
Število in sestava članov upravnega odbora	324
Posebni pogoji za člane upravnega odbora	324
Pravila glede imenovanja članov upravnega odbora	325
Delovanje upravnega odbora	327
Revizijska komisija	329
Odločanje upravnega odbora	330
Plačila članom upravnega odbora in njegovih komisij	331
Izvršni direktorji	???
Neizvršni direktorji	333
SKUPŠČINA DELNIČARJEV	334
Opredelitev skupščine kot organa delniške družbe	335
Razvrstitev pristojnosti skupščine delniške družbe v teoriji	339
Pregled sklepov iz pristojnosti skupščine po ZGD	339
– Sklepi ustanovne skupščine	339
– Sklep o izdaji delnic	340
– Sklep o dovoljenju za prenos imenskih delnic	340
– Sklep skupščine o umiku lastnih delnic	340
– Sklep skupščine o izreku nezaupnice upravi	341
– Sklep skupščine o soglasju na odrek ali pobotanje odškodninskih zahtevkov	341
– Sklep skupščine kot temelj za razbremenitev odškodninske odgovornosti članov uprave	341
– Sklep skupščine v zvezi z obvestilom uprave ob izgubi, prezadolženosti ali plačilni nesposobnosti	342
– Sklep skupščine o izdaji zamenljivih obveznic in dividendnih obveznic	342
– Sklep skupščine o plačilu članom nadzornega sveta	342
Sklepi skupščine v zvezi z letnim poročilom, uporabo dobička in razrešnic	342

– Dolžnost uprave, da sestavi letno poročilo in ga predloži nadzornemu svetu.....	342
– Dolžnost nadzornega sveta da sestavi pisno poročilo za skupščino ..	342
– Sprejem sklepa o sprejetju letnega poročila (uprava in nadzorni svet, izjemoma skupščina)	344
– Sklep skupščine o uporabi bilančnega dobička	344
– Sklep skupščine o razrešnici za člane uprave in člane nadzornega sveta	344
Pristojnosti skupščine glede izrednih korporacijskih sprememb po ZGD	345
– Sklep skupščine o spremembi statuta	345
– Sklepi skupščine o ukrepih za povečanje in zmanjšanje osnovnega kapitala	346
– Sklep skupščine delničarjev o prenehanju družbe	347
– Sklep o soglasju skupščine k podjetniški pogodbi	348
– Sklep skupščine o vključitvi družbe	348
– Sklep skupščine o potrditvi pripojitvene in spojitvene pogodbe	348
– Sklep skupščine o preoblikovanju družbe	349
Ločeno zasedanje in ločeno glasovanje, izredni sklepi, soglasje delničarjev	349
Priloga in izvrševanje sklepov skupščine delniške družbe	350
Sporočanje prek finančnih in drugih organizacij	351
Sklic skupščine	352
Zapisnik in pravica do obveščenosti	354
Glasovalna pravica	356
Dolžnosti uprave v zvezi s pravico delničarja do obveščenosti	358
Nasprotni in volilni predlogi	360
Uresničevanje glasovalne pravice po drugih	362
Izključitev glasovalne pravice	365
URESNIČEVANJE GLASOVALNE PRAVICE V IMENU IN ZA RAČUN DELNIČARJEV	367
Poblastitev kot pravni posel	367
Združenja delničarjev	368
Finančne in druge organizacije, ki se ukvarjajo z uresničevanjem glasovalne pravice v imenu in za račun delničarjev	370
Organizirano uresničevanje glasovalne pravice	371
Sporazumi in pogodbe o uresničevanju glasovalne pravice	372
DELNIČARJEVE PRAVICE ZUNAJ SKUPŠČINE	376
Posebna revizija delovanja uprave	376
Odškodninski zahtevek na zahtevo skupščine ali manjšine delničarjev	378
Odškodninski zahtevek delničarjev zoper člana uprave obvladujoče družbe	380
Delničarska odškodninska tožba po ZPre	381

Posebni zastopnik po ZPre.....	382
Dolžna skrbnost delničarjev.....	384
Izpodbojnost skupščinskega sklepa.....	384
Delničarska odškodninska tožba po ZPre.....	385
Posebna revizija delovanja uprave po ZPre.....	386
Odškodninski zahtevek na zahtevo skupščine ali manjšine delničarjev po ZGD in ZPre.....	389
Delničarska odškodninska tožba po ZPre.....	391

PETI DEL

UPRAVLJANJE DRUGIH GOSPODARSKIH DRUŽB

DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO.....	394
Opredelitev d.o.o.....	394
Ustanovitev d.o.o.....	397
Razmerja med družbo in družbeniki.....	399
Plačilo osnovnih vložkov.....	400
Poslovni delež in prenos poslovnega deleža.....	401
Pravica družbenikov do dobička.....	402
Sprememba družbene pogodbe.....	404
Prenehanje družbe.....	406
Upravljanje družbe z omejeno odgovornostjo.....	406
O zahtevi za vplačilo osnovnih vložkov.....	410
Vračanje naknadnih plačil.....	411
O delitvi in prenehanju poslovnih deležev.....	411
O postavitvi in odpoklicu poslovodij.....	412
O ukrepih za pregled dela poslovodij.....	413
O postavitvi prokurista in poslovnega pooblaščenca.....	413
O zastopanju družbe v sodnih postopkih proti poslovodji.....	414
Način odločanja.....	415
Pravica do informacij, vpogleda in nadzorstva.....	417
Družba z enim družbenikom.....	420
DRUŽBA Z NEOMEJENO ODGOVORNOSTJO.....	421
Pojem in značilnosti.....	421
Ustanovitev družbe.....	421
Pravna razmerja med družbeniki.....	422
Pravice.....	422
– Pravica do nadomestila za izdatke.....	422
– Pravica do dobička.....	422
– Pravica do dviga denarja.....	422
– Pravica do vodenja družbe.....	423
– Pravica do informacij.....	423
Obveznosti družabnikov.....	423
– Obveznost plačila vložkov.....	423

– <i>Konkurenčna prepoved</i>	424
– <i>Obveznost skrbnega ravnanja</i>	424
– <i>Prepoved prenosa deleža</i>	424
– <i>Prevzem izgube</i>	424
Pravna razmerja družbenikov do tretjih oseb	425
Zastopanje družbe	425
Odgovornost članom	426
Prenehanje članstva v družbi	426
Prenehanje družbe	427
– <i>Pretek časa</i>	427
– <i>Sklep družbenikov</i>	428
– <i>Stečaj nad premoženjem družbe</i>	428
– <i>Smrt družbenika</i>	428
– <i>Stečaj nad premoženjem družbenika</i>	429
Odpoved ali sodna odločba	429
Likvidacija družbe	429
Zastaranje zahtevkov	429
KOMANDITNA DRUŽBA, KOMANDITNA	
DELNIŠKA DRUŽBA	430
Pojem in značilnosti	430
Ustanovitev družbe	431
Pravna razmerja med družbeniki	432
Pravna razmerja družbenikov do tretjih oseb	434
Prenehanje komanditne družbe	435
Komanditna delniška družba	435
DVOJNA DRUŽBA IN TIHA DRUŽBA	
Dvojna družba	437
Tiha družba	439
SAMOSTOJNI PODJETNIK IN OBRT	
Oprelitev samostojnega podjetnika	441
Firma samostojnega podjetnika	442
Vpis in priglasitev ter spremembe in prenehanje	442
Ureditve in opredelitev obrti	444
Obrtno dovoljenje in vpis v obrtni register	445
LITERATURA	
ZAKONODAJA: KRATICE	454